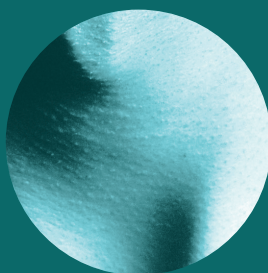

Ekstremisme

Få øget kendskab til opmærksomhedspunkter og handlemuligheder i arbejdet med forebyggelse af ekstremisme. For dig som er lærer, underviser eller skoleleder.

Nationalt Center for
Forebyggelse af Ekstremisme

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Ekstremisme blandt børn og unge

Ekstremisme har fyldt meget i medierne i de senere år, og der har været adskillige eksempler på danske skoleelever, som er blevet tiltrukket af ekstremisme. Som lærer og underviser har du en særlig relation til dine elever, og det er netop i det daglige pædagogiske arbejde, at du har mulighed for at styrke dine elevers trivsel og modstandskraft samt være bevidst om eventuelle opmærksomhedspunkter relateret til ekstremisme.

I denne folder kan du finde viden om, hvad du kan gøre, og hvor du kan søge hjælp og rådgivning, hvis du har mistanke om, at et barn eller en ung er tiltrukket af ekstremisme.

Folderen er skrevet i samarbejde mellem Styrelsen for Undervisning og Kvalitet under Børne- og Undervisningsministeriet og Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme.

Hvordan forstår vi ekstremisme?

Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med.

I Danmark er der i forebyggelsesarbejdet fokus på tre former for ekstremistiske miljøer:

1. De højre-ekstremistiske miljøer
2. De venstre-ekstremistiske miljøer
3. De ekstremt islamistiske miljøer.

Opmærksomhedspunkter

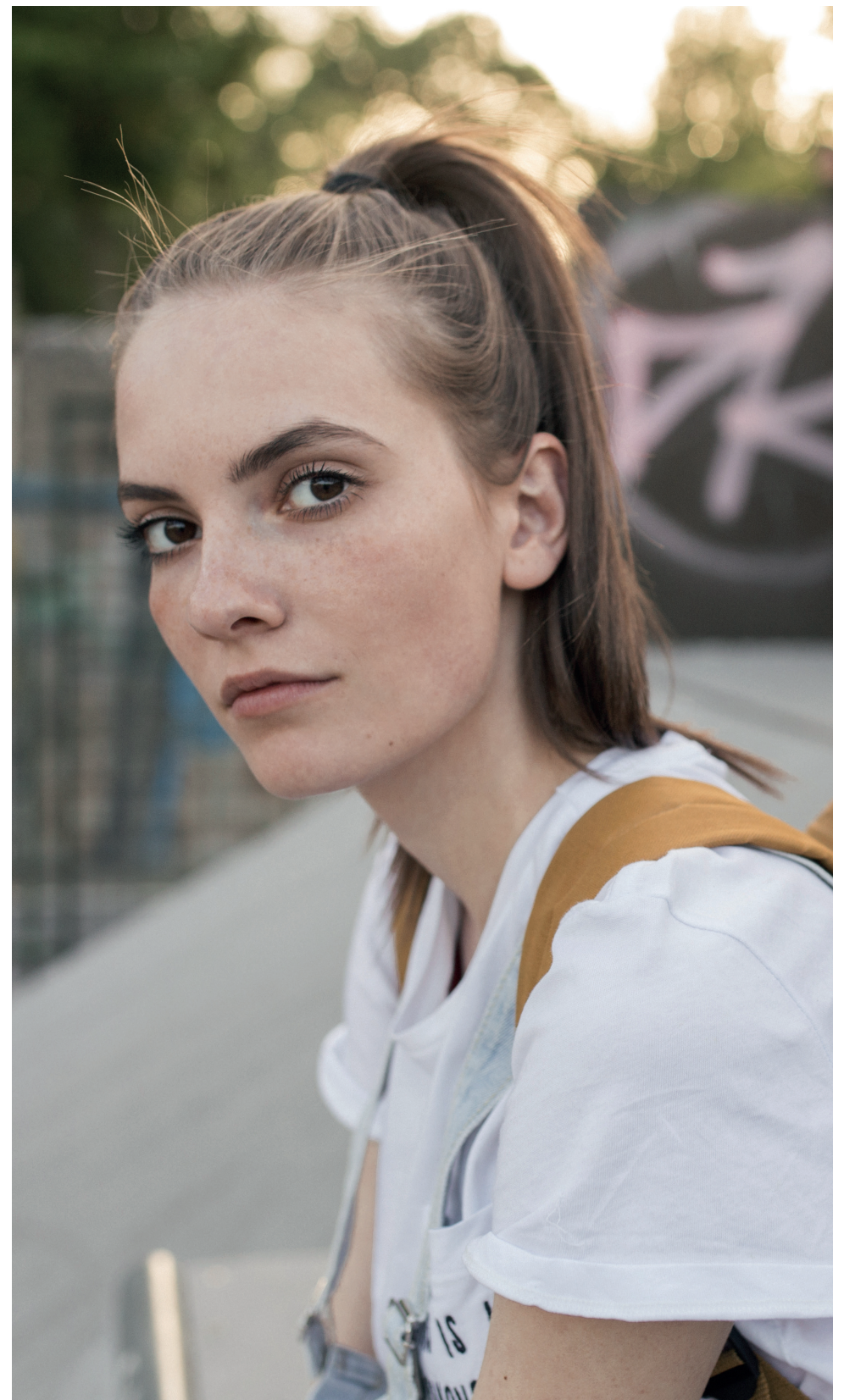

Det kan være svært at vurdere, om der er grund til at reagere ud fra en ændret adfærd hos et barn eller en ung. Dialog med eleven kan være med til at afdække, om der er opmærksomhedspunkter, som skolen skal handle på.

Ved at uddybe og nuancere dialogen med eleven, kan du som lærer, underviser eller skoleleder identificere bekymringspunkter og vurdere, om der er behov for at foretage yderligere handlinger.

Du bør være særligt opmærksom, hvis eleven:

- ! Udviser voldsparathed, fx ved at være involveret i voldshandlinger eller voldelige sammenstød
- ! Viser interesse for at rejse til udlandet og deltage i konflikter eller træningsaktiviteter, hvor ekstreme grupper er involveret
- ! Opsøger hjemmesider, litteratur eller film med ekstremistiske eller voldslegitimerende budskaber
- ! Truer, chikanerer eller udøver socialt pres overfor andre
- ! Er involveret i begivenheder med hadefulde eller voldslegitimerende budskaber
- ! Udbreder voldslegitimerende budskaber, fx via sociale medier
- ! Viser stor optagethed af en bestemt sag eller person
- ! Udtrykker foragt for og intolerance overfor andres holdninger
- ! Har en prædikende og moraliserende adfærd
- ! Udviser tilknytning til ekstreme budskaber gennem sin påklædning, sit udseende eller brug af totalitære symboler.

At et ungt menneske udviser et eller endda flere af disse tegn betyder ikke nødvendigvis, at den unge er på vej ind i ekstremisme. Men når en række adfærdsændringer og bekymrende tegn optræder på samme tid, kan der være grund til at reagere på det, så bekymringen kan blive undersøgt nærmere.

Casehistorier

Case 1: Accept af vold

I en samfundstime i 8. klasse drøfter en klasse tv-billeder af flygtninge, som går langs danske motorveje. Bølgerne går højt.

” Det er enhver god danskers pligt at sætte ild til de asylcentre, hvor flygtningene skal bo.”

De diskuterer, hvorvidt Danmark skal hjælpe flygtningene eller ej - og hvordan.

En elev udtaler, at det er enhver god danskers pligt at sætte ild til de asylcentre, hvor flygtningene skal bo.

”De skal slet ikke være her i mit land,”

siger han.

En anden elev går med på stemningen. ”Vi bør samle os efter skole, finde nogle flygtninge på motorvejen og stå klar med sten og flasker til at tage imod nasserøvene!” griner han.

Enkelte elever i klassen griner med. Andre bliver stille.

Læreren er i chok, og spørger den ene elev, hvorfor han siger sådan noget. Han svarer, at han da har lov til at have sin mening, og at det var noget, han hørte sine forældre sige aftenen forinden.

”Der er jo ytringsfrihed i Danmark, ikk?”

Læreren vælger at stoppe diskussionen og efterfølgende drøfte sagen med sit team og sin leder.

For hvad er det rigtige at gøre?

Case 2: Noget for noget?

Det er dagen efter angrebet på Charlie Hebdo i 2015. 12 mennesker er blevet dræbt, fordi de arbejder for et satiremagasin, der har lavet karikaturtegninger af profeten Mohammed.

En lærer gør sig klar til at undervise. Da hun kommer ind i klasseværelset er der høj stemning.

To elever danser af glæde.

På tavlen har de tegnet tegninger af massakren. Læreren bliver fortørnet og beder de to elever om straks at stoppe og sætte sig ned. De øvrige elever er enten chokerede, stille eller synes danseoptræden er pinlig.

De to elever nægter at sætte sig og kravler op på bordene, hvor de danser og synger endnu mere højlydt med opråb om, at

enhver, der tegner profeten, skal dø.

Da læreren spørger, hvorfor de er så glade, svarer den ene elev med en rolig stemme.

”Hvad skulle vi ellers være? Når muslimer bliver dræbt i Mellemøsten, er der ingen der siger noget. Når folk dør i Frankrig, vil I have national sørgedag?”

” ... Enhver, der tegner profeten, skal dø.”

Læreren er chokeret over elevernes støtte til vold og mord men er i tvivl om, hvorvidt hun skal inddrage ledelsen og eventuelt elevernes forældre.

Hun lader eleverne falde til ro og tager en snak med sit team og sin leder om sagen. Men er det nok?

Vælg din handling ud fra de opmærksomhedspunkter du oplever

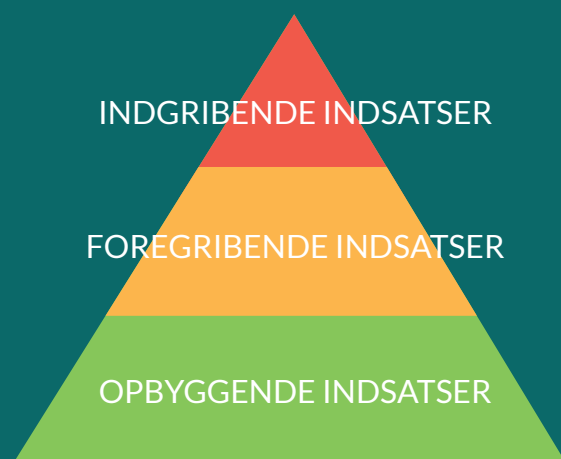

Med forebyggelsestrekanten har du et godt redskab til at få overblik over, hvordan myndighederne vil handle i arbejdet med at forebygge ekstremisme. Modellen er opbygget efter tre niveauer.

Opbyggende indsatser handler om tidlig forebyggelse af risikoadfærd og opbygning af modstrandskraft hos grupper af personer, hvor der endnu ikke er en reel bekymring for ekstremisme. Her arbejder man blandt andet med at styrke medborgerskab, trivsel, uddannelses- og jobmuligheder samt evne til kritisk tænkning. På det forebyggende niveau spiller grundskoler, ungdomsuddannelser, jobcentre, foreninger mv. en vigtig rolle.

Foregribende indsatser handler om konkret bekymring for ekstremisme, eksempelvis hvis personen udviser nogle af de opmærksomhedspunkter, som fremgår i denne folder. Indsatser på dette niveau har til formål at dæmme op for risikoadfærd, inden den udvikler sig i mere alvorlig retning.

Indgribende indsatser handler om personer, som allerede færdes i ekstremistiske miljøer, og eksempelvis har begået ulovlige handlinger. Indsatser over for denne målgruppe har til formål at forebygge (yderligere) kriminelle handlinger og hjælpe til frigørelse fra ekstremistiske miljøer.

Konkrete handlemuligheder

Oplever du, eller har du mistanke om, at en elev er tiltrukket af ekstremisme, så start med at tale med din ledelse og team. Det er altid godt at få vendt en bekymring med det lærerteam, der kender eleven. Sammen kan I be- eller afkræfte en bekymring, og måske lægge en plan for, hvordan I kommer videre.

På hjemmesiden www.stopekstremisme.dk kan du læse mere om veje ind og ud af ekstremisme, og du kan få information om, hvorvidt der er arrangementer og begivenheder om forebyggelse af ekstremisme i dit lokalområde.

Vurderer du/I, at der er behov for at handle over for eleven, er der hjælp at hente ved at kontakte en af instanserne, som er oplyst i højre side.

Skoleledere og medarbejdere har skærpet underretningspligt. Ifølge Servicelovens §153 og §154 har lærere og fagprofessionelle underretningspligt, når børn og unge oplever fysiske og seksuelle overgreb, samt når de har behov for hjælp og støtte. Det betyder, at du har pligt til at reagere, alene på baggrund af forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung har behov for støtte.

Oversigt over kontakmuligheder

Det lokale SSP

På din kommunes hjemmeside kan du finde kontaktilinformation til det lokale SSP-samarbejde. Her kan du søge råd og vejledning, ift. den bekymring du har, og forhøre dig, om der er nogle lokale tiltag, du kan drage nytte af. Samtidig kan SSP vurdere, om bekymringen skal visiteres videre til infohuset.

Infohussamarbejdet

Infohuset er et kriminalpræventivt samarbejdsforum, hvor de centrale aktører er tovholdere fra politi og kommune, der arbejder med forebyggelse af kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv. Formålet med infohussamarbejdet er at sikre, at borgere, der er i risiko for at begå kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv, bliver identificeret rettidigt med henblik på forebyggelse. De respektive myndigheder iværksætter efterfølgende foranstaltninger og tiltag i eget regi. Du kan kontakte dit lokale SSP for kontaktoplysninger til infohuset.

Hotline mod ekstremisme

Den landsdækkende Hotline mod radikaliserings er en samlet indgang for alle, som har konkrete bekymringer knyttet til ekstremisme, radikaliserings og udrejse til konfliktzoner.

Telefon: 41 74 90 90

- alle medarbejderne har tavshedspligt! Hotlinen er åben dagligt mellem 8-22.

Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme

Nationalt Center for Forebyggelse af Ekstremisme under Udlændinge- og Integrationsministeriet understøtter det forebyggende arbejde blandt uddannelsesinstitutioner, kommuner, kriminalpræventive samarbejder, boligorganisationer, foreningslivet m.v. Centeret er ansvarlig for at udvikle nye tiltag og metoder til at forebygge ekstremisme, både lokalt og online, og tilbyder rådgivning og opmærksomhedsoplæg over hele landet.

Telefon: 72 14 27 00

Mail: ekstremisme@siri.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet under Børne- og Undervisningsministeriet tilbyder lærere og undervisere gratis workshops i det konkrete arbejde med at håndtere kontroversielle emner i undervisningen. Det kan eksempelvis være inden for politik, religion, kultur og seksualitet.

Telefon: 33 92 51 34

Mail: demokratiogmedborgerskab@stukuvvm.dk

Nationalt Center for
Forebyggelse af Ekstremisme

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET